

Katastrálny meračský úrad v Novom Meste nad Váhom

1850-1950

Opis na úrovni fondu

kód	názov kódu v AJ	obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference kode	SK_1570_15099	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Katastrálny meračský úrad v Novom Meste nad Váhom	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	1850-1950	Časový rozsah
3.1.4.	Level of desription	archívny fond	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit o description (quantity, bulk, or size)	34, 33 bm (16 ks mapy a plány, 341 archívnych škatúl' spisov)	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Katastrálny meračský úrad v Novom Meste nad Váhom	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	Prvé snahy o vytvorenie funkčného katastra v Uhorsku siahajú na koniec 17. a začiatok 18. storočia. Medzi najväčšie ťažkosti patrilo nepresné vymeriavanie pôdy, práve kvôli využívaniu nejednotných plošných, ale aj dĺžkových mier v krajine. Jedným z najdôležitejších krokov v oblasti vývoja katastrov (tereziánsko-jozefínsky, stabilný) bolo zavedenie zák. 8/1848, ktorý pojednával o zdanení všetkých obyvateľov v Uhorsku. Nemenej dôležitejší sa stal cisársky patent č. 20/1849, vďaka ktorému vznikol daňový kataster. V prípade súdov bola založená evidencia pozemkovej držby,	Dejiny správy pôvodcu

		<p>ktorá však už bola opäť nepresná, kvôli používaniu nejednotných mier. Následne po rozpade Rakúsko-Uhorskej monarchie v roku 1918, Československo prevzalo všetky meračské a písomné operáty, ktoré sa vzťahovali na naše územie. Avšak na území vtedajšieho Slovenska bola zameraná len ¼ obcí.</p> <p>Vo vývoji organizácie pozemkového katastra bolo dôležité zriadenie štátnych mernických úradov evidencie pozemkového katastra na základe zákona č. 83/1925 Zb. z. a nar. Medzníkom vo vývoji pozemkového katastra bolo vydanie zákona č. 177/1927 Zb.z. a n. o pozemkovom katastri a jeho vedení. Na jeho vykonanie bolo vydané vládne nariadenie č. 64/1930 Zb. z. a nar. Podľa tohto zákona bol pozemkový kataster geometrickým zobrazením, súpisom a popisom všetkých pozemkov v Československej republike. Slúžil ako podklad na vymeranie daní, na zakladanie, obnovovanie alebo doplnenie verejných kníh a ich máp, na zabezpečenie držby pozemkov, na prevody nehnuteľností a zabezpečenie úverov. Zákon č. 177/1927 Zb. z. a nar. premenoval ku dňu 1. januára 1929 mernické úrady na katastrálne meračské úrady a vládne nariadenie č. 205/1928 Zb. z. a nar. zo dňa 28. decembra 1928 určilo ich sídla a pôsobnosť.</p> <p>Do obvodu Katastrálneho meračského úradu v Novom Meste nad Váhom patrili obvody daňového (berného) úradu na Myjave, v Novom Meste nad Váhom a v Piešťanoch. Katastrálny meračský úrad v Novom Meste nad Váhom zanikol v roku 1950, kedy pôsobnosť prešla na technické oddelenia krajských a okresných národných výborov. Od roku 1954 túto činnosť vykonávala Ústredná správa geodézie a kartografie prostredníctvom svojich stredísk.</p>	
3.2.3.	Archival history	<p>Dokumenty Katastrálneho meračského úradu v Novom Meste nad Váhom boli prevzaté 24. apríla 1954 od Okresného meračského strediska č. 808 a následne boli prebrané Okresným archívom v Novom Meste nad Váhom. Išlo o dokumenty z rokov 1880 až 1926. Rovnako sa stalo aj 10. decembra 1956, kedy opätovne Okresné meračské stredisko č. 808 odovzdalo ďalšie dokumenty ŠOKA v Novom Meste nad Váhom. Následne po zániku Okresného archívu v Novom Meste nad Váhom, archívny fond v roku 1961 prevzal do správy Okresný archív v Trenčíne. Neskôr v roku 1981 ŠOKA v Trenčíne prevzal ďalšie písomnosti z rokov 1937 až 1948 zo správy geodézie a kartografie Bratislava, Stredisko geodézie v Trenčíne do trvalej úschovy, a boli uložené v depote ŠOKA Trenčín v Drietome. Archívny fond sa rozšíril aj v roku 1988,</p>	Dejiny archívneho fondu

		<p>kedy pribudlo 0,2 bm dokumentov (1883 -1906) zo ŠOKA v Trnave, ktoré sa našli pri spracovávaní iných fondov v archíve.</p> <p>Archívny fond Katastrálneho meračského úradu v Novom Meste nad Váhom bol spracovaný do podoby inventára v roku 1970 odborným pracovníkom Štefanom Kormuthom. V roku 2012 vypracovala čiastočný prepis pomôcky archivárka Viera Bernátová.</p>	
3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	<p>Archívny fond Katastrálneho meračského úradu v Novom Meste nad Váhom prevzal do správy v roku 1954 Okresný archív v Novom Meste nad Váhom pod prírastkovým číslom 45. Prevzaté dokumenty boli uložené v Trenčíne na Mierovom námestí č. 46. V tomto období obsahoval spomenutý fond 200 balíkov spisov z rokov 1880-1926, 11 kníh z rokov 1880-1926 a 2 indexy z rokov 1926-1935.</p> <p>Ďalším prírastom č. 234 z roku 1981 sa stali pozemkové hárky a ich zoznamy z rokov 1937-1948, ktoré boli uložené v depote ŠOKA Trenčín v Drietome. Z knihy prírastkov zisťujeme, že išlo o 33 bm. Posledný prírastok evidujeme 7. apríla 1988 pod č. 375, ide o 2 kartóny (0,2 bm) z rokov 1883 -1906, ktoré sa našli pri spracovávaní iných fondov v ŠOKA v Trnave.</p>	Spôsoby získavania archívnych prírastkov
3.3.1.	Scope and contents	<p>Archívny fond obsahuje iba spisový materiál, ktorý pozostáva z administratívnych spisov a meračských a písomných operátov. Medzi najstaršie dokumenty zaraďujeme tie z roku 1850, z ktorého sa zachoval napríklad popis chotára obce Bošáca a Zemianske Podhradie, ale aj určenie hraníc katastrálneho územia Podolie s miestopisom a mapou či popis hraníc k. ú. Stará Turá. Súčasťou fondu sú kópie geometrických plánov, vyhotovených v dôsledku zmeny predmetu merania, spisy o vyvlastnení poľnohospodárskych nehnuteľností, výkazy poľnohospodárskej a lesnej pôdy či zoštátnenie kúpeľnej oblasti Piešťany. Dôležitou súčasťou sú meračské a písomné operáty jednotlivých katastrálnych obcí v chronologickom poradí. Spomedzi meračských operátorov sa zachovali len náčrtky poľných tratí a kultúr, plány katastrálnych území obcí s pripojeným popisom ich hraníc. Písomné operáty tvoria prevažnú časť archívneho fondu, ktoré obsahujú výmery parciel, druhy kultúr, ale aj výnosové triedy, zoznamy majiteľov či výkazy vzorových pozemkov, poľných tratí a mnoho ďalších informácií, ktoré slúžili na výpočet výšky pozemkovej dane.</p>	Obsah a rozsah archívneho fondu

		Archívne dokumenty vo fonde Katastrálneho meračského úradu v Novom Meste nad Váhom sú dobre zachované, avšak nekompletné, chýbajú napríklad knihy či už prezidiálne alebo administratívne. Je to spôsobené sťahovaním fondu aj vojnovými udalosťami.	
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	Informácie o vyradovaní počas existencie úradu sa nezachovali. Od prevzatia archívneho fondu prebehlo vnútorné vyradovanie, čomu nasvedčuje počet prevzatých dokumentov a súčasný stav v bm. Keďže v roku 1954 boli prevzaté písomnosti v počte 200 balíkov spisov, 11 kníh a 2 indexy. Opäť v roku 1981 pribudlo ďalších 33 bm a ako posledné v roku 1988 pribudlo 0,2 bm archívnych dokumentov. Súčasný stav predstavuje 34,33 bm.	Vyradovanie a hodnotenie
3.3.3.	Accruals	Neočakávajú sa.	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	<p>Archívny fond je usporiadaný podľa diplomaticko-chronologickej schémy, čo znamená rozdelenie podľa diplomatických kategórií a následné chronologické členenie. Fond sa člení iba na jednu skupinu, a to spisový materiál, ktorý sa ďalej rozdeľuje na administratívne a meračské spisy a písomné operáty. Podskupina meračské a písomné operáty sú rozdelené podľa abecedného poradia názvu obcí.</p> <p>Archívny fond je usporiadaný a prístupný inventárom v štruktúre:</p> <p>SPISOVÝ MATERIÁL</p> <p>I. Administratívne spisy</p> <p>II. Meračské a písomné operáty</p> <p>Administratívne spisy v archívnom fonde obsahujú jednu inventárnu jednotku, ktorá má časové rozpätie 1926-1948. V prípade meračských a písomných operátov je inventárnou jednotkou jedna obec. Archívny fond je rozdelený do 46 inventárnych jednotiek.</p>	Spôsob usporiadania
3.4.1.	Conditions governing acces	prístupný	Podmienky

			prístupu
3.4.2.	Conditions governing reproduction	Archívne dokumenty možno reprodukovat' so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	Podmienky vyhotovovania reprodukcii
3.4.3.	Language /scripts of material	slovenský, maďarský	Jazyk/písma archívnych dokumentov
3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	nepoškodený	Fyzický stav a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	Štátny okresný archív v Trenčíne. Štefan Kormuth: Katastrálny meračský úrad v Novom Meste nad Váhom 1850-1948, Trenčín 1970	Vyhľadávacie pomôcky
3.5.1.	Existence and location of originals	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Trenčíne, Kožušnícka 1, 911 05 Trenčín	Existencia a umiestnenie originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Archívna pomôcka o tom neinformuje.	Existencia a umiestnenie kópií
3.5.3.	Related units of description	Okresný národný výbor v Novom Meste nad Váhom, technický referát 1951 – 1953	Súvisiace jednotky opisu
3.5.4.	Publication note	Informácie nie sú známe.	Informácie o

			publikovaní
3.6.1.	Note		Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	<p>Pozri 3.4.5.</p> <p>Archívny fond Katastrálny meračský úrad v Novom Meste nad Váhom bol spracovaný do podoby inventára v roku 1970 odborným pracovníkom Štefanom Kormuthom. V roku 2012 vypracovala čiastočný prepis pomôcky - súpis inventárnych jednotiek v elektronickej podobe archivárka Viera Bernátová.</p> <p>Opis vyhotovila Mgr. Simona Mikušková v júni 2021.</p>	Informácia o spracovateľovi a spracovaní
3.7.2.	Rules or conventions	Opis bol vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival Description, Second Edition a metodického pokynu na tvorbu opisov archívnych súborov podľa všeobecného medzinárodného štandardu pre archívny opis ISAD (G) č. SVS-OAR1-2017/002532	Pravidlá alebo zásady
3.7.3.	Date(s) of descriptions	01.06. 2021	Dátum vyhotovenia opisu